TGAU

3020U40-1

DYDD MAWRTH, 4 MEHEFIN 2024 – BORE
TUESDAY, 4 JUNE 2024 – MORNING

CYMRAEG AIL IAITH – Uned 4
WELSH SECOND LANGUAGE – Unit 4

DISGRIFIADOL, CREADIGOL A DYCHMYGUS

1 awr 30 munud a'ch amser estynedig
1 hour 30 minutes plus your additional time allowance

Cyfenw
Surname ______________________

Enwau Cyntaf
First Name(s) ______________________

Rhif y Ganolfan
Centre Number ______________________

Rhif yr Ymgeisydd
Candidate Number 0 ______________________

ⓗ WJEC CBAC Cyf.
SJJ*(S24-3020U40-1-MLP-A4-18)

Adran	Cwestiwn	Marc Uchaf	Marc yr Arholwr
A	1.	13	
	2.	12	
	3.	5	
	4.	10	
	5.	9	
B	6.	11	
	7.	15	
C	8.	25	
	Cyfanswm	100	

<u>CYFARWYDDIADAU</u>
<u>INSTRUCTIONS</u>

Defnyddiwch inc neu feiro du neu eich dull arferol.

Use black ink, black ball-point pen or your usual method.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y lleoedd gwag priodol ar y dudalen flaen.

Write your name, centre number and candidate number in the spaces provided on the front cover.

Atebwch BOB cwestiwn YN GYMRAEG yn y lleoedd gwag priodol.

Answer ALL questions IN WELSH in the spaces provided.

Os nad oes digon o le, defnyddiwch y tudalennau ychwanegol yng nghefn y llyfryn. Rhaid rhoi rhif y cwestiwn ar gyfer unrhyw waith sy'n cael ei ysgrifennu ar y tudalennau ychwanegol.

If you run out of space, use the additional pages at the back of the booklet. Question numbers must be given for all work written on the additional pages.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill.

The use of dictionaries or any other resources is forbidden.

GWYBODAETH
INFORMATION

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

The number of marks is given in brackets at the end of each question or part-question.

Mae'r marciau ar gyfer cywirdeb mynegiant o fewn y cwestiynau yn cael eu nodi fel a ganlyn: [✓ = 2 farc] ac ati.

Marks awarded for accuracy of expression within the questions are indicated as follows: [✓ = 2 marks] etc.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

ADRAN A

A1. [11 marc + ✓ = 2 farc] = [13 marc]

Darllenwch y poster gyferbyn ac atebwch y cwestiynau.

Read the poster opposite and answer the questions.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A1 (i)

Mae'r poster yn rhoi gwybodaeth am Lan-llyn.
Dewiswch 3 llun addas y gellir eu rhoi ar y poster.
Ticiwch (✓) y 3 llun addas.

The poster gives information about Glan-llyn.
Choose 3 pictures which could be displayed on the poster. Tick (✓) the 3 appropriate pictures.

[3 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

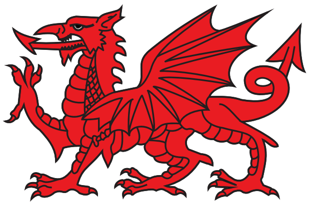		
red dragon/ Welsh	bicycle	no smoking sign

climbing	ice hockey

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A1 (ii)

Pa un sy'n gywir? Tanlinellwch UN ateb. [2 farc]

- **Mae'n bosibl gwneud chwaraeon dŵr yng Nglan-llyn.**
- **Dydy hi ddim yn bosibl gwneud chwaraeon tîm yng Nglan-llyn.**
- **Rhaid talu mwy i wneud y gweithgareddau.**

(iii) Pa un sy'n gywir? Tanlinellwch UN ateb. [2 farc]

- **Does dim brecwast ar gael yng Nglan-llyn.**
- **Mae rhywbeth i bawb fwyta yng Nglan-llyn.**
- **Does dim bwyd i berson sy ddim yn bwyta cig.**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A1 (iv)

Pa un sy'n gywir? Tanlinellwch UN ateb. [2 farc]

- **Mae penwythnos yng Nglan-llyn yn costio dros gan punt.**
- **Dydy penwythnos yng Nglan-llyn ddim yn costio dros gan punt.**
- **Mae penwythnos yng Nglan-llyn yn costio naw deg punt.**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A1 (v)

Yn defnyddio'r wybodaeth ar y poster, atebwch y cwestiwn.

Using the information on the poster, answer the question.

Hoffech chi ddod i Wersyll yr Urdd Glan-llyn? Pam? [2 farc + ✓ = 2 farc] = [4 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A2. **Darllenwch beth mae'r bobl yn dweud am eu profiad nhw o fod ar benwythnos yng Nglan-llyn.**

Read what the people say about their experience of a weekend in Glan-llyn. [12 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

 TANYA	Es i i Lan-llyn penwythnos diwethaf efo fy ysgol a roedd o'n wych! Siaradais i lawer o Gymraeg. Rydw i'n meddwl fy mod i'n fwy hyderus ar ôl treulio amser yn gwrando ar bobl yn siarad yr iaith. Yn anffodus, dydw i ddim yn siarad llawer o Gymraeg yn yr ysgol achos dydyn ni ddim yn cael digon o wersi! Hoffwn i fynd i Lan-llyn eto. Yn y dyfodol hoffwn i siarad Cymraeg yn rhugl ac, wrth gwrs, mae gwneud gweithgareddau awyr agored yn gyffrous!

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

<table>
<tr>
<td>

MEGAN</td>
<td>Megan ydw i a rydw i’n gweithio i’r Urdd. Dysgais i Gymraeg fel ail iaith yn yr ysgol. Ar ôl bod yng Nglan-llyn ac Eisteddfod yr Urdd yn Y Bala yn 2014 roeddwn i eisiau siarad Cymraeg yn rhugl. Heddiw rydw i’n siarad yr iaith bob dydd yn y gwaith a gyda ffrindiau.

Yn bendant, dylai pob ysgol drefnu taith TGAU i Lan-llyn er mwyn i’r disgyblion allu dysgu Cymraeg tu allan i’r ystafell ddosbarth. Mae gwneud pethau tu allan yn ffordd dda o ddysgu iaith.</td>
</tr>
</table>

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

  MR DANIELS	Fel athro Cymraeg rydw i'n meddwl bod mynd â disgyblion i Lan-llyn yn ddefnyddiol. Ond mae e'n gallu bod yn ddrud. Gallwch chi ddysgu Cymraeg yn eich ystafell wely, ar eich ffôn symudol neu wrth wylio rhaglenni Cymraeg ar S4C. Dydy pawb ddim yn hoffi gwneud chwaraeon dŵr neu siarad Cymraeg gyda phobl newydd. Mae'n well gen i ddysgu iaith newydd wrth ddefnyddio iPads a gemau iaith fel Kahoot. Yn fy marn i mae ffyrdd mwy effeithiol o ddysgu iaith na gwneud pethau fel rafftio, dringo a bowlio deg!

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A2 (i)

Llenwch y bylchau gyda'r enw cywir.

Fill the blanks with the correct name.

Mae'n well gan ________________________________
ddysgu iaith drwy ddefnyddio technoleg. [1 marc]

Dysgodd ________________________________
siarad Cymraeg yn rhugl yn yr ysgol. [1 marc]

Dydy ________________________________
ddim yn cael llawer o gyfleoedd i siarad Cymraeg yn yr ysgol. [1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A2 (i)

Mae ____
yn meddwl bod siarad Cymraeg tu allan i wersi yn bwysig. [1 marc]

Aeth ____
i Lan-llyn yn ddiweddar. [1 marc]

(ii) Atebwch y cwestiynau isod yn defnyddio'r wybodaeth yn y darn.

Answer the questions below using the information in the text.

(a) Pryd aeth Tanya i Lan-llyn? [1 marc]

____

____

(b) Ym mha flwyddyn aeth Megan i'r Eisteddfod? [1 marc]

____

____

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A2 (ii)

(c) Yn ôl Mr Daniels, pa sianel deledu allwch chi ddefnyddio i'ch helpu chi i ddysgu Cymraeg?

[1 marc]

(ch) Pa DDAU declyn technoleg mae Mr Daniels yn hoffi defnyddio?

(i)

[1 marc]

(ii)

[1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A2 (ii)

(d) **Pa ddau berson sy'n meddwl mai mynd i Lan-llyn ydy'r ffordd orau o ddysgu Cymraeg? Ticiwch (✓) DDAU enw. [2 farc]**

Tanya	Megan	Mr Daniels

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A3. Yn ôl Tanya, Megan a Mr Daniels mae siarad Cymraeg yn syniad da.

According to Tanya, Megan and Mr Daniels speaking Welsh is a good idea.

[3 marc + ✓ = 2 farc] = [5 marc]

Ydych chi'n cytuno gyda nhw? [1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A3.

Pam?

Rheswm 1   [1 marc + ✓ = 1 marc] = [2 farc]

Rheswm 2   [1 marc + ✓ = 1 marc] = [2 farc]

A4. [5 marc + ✓ = 5 marc] = [10 marc]

Mae mynd ar drip ysgol yn gallu bod yn brofiad addysgiadol.

Rhaid i chi drafod:

(i) Ydych chi'n hoffi mynd ar dripiau ysgol? Pam? [2 farc]

(ii) Trip ysgol aethoch chi arno yn ddiweddar. Pryd? [2 farc]

(iii) Manteision mynd ar drip ysgol. [1 marc]

Going on a school trip can be an educational experience.

You must discuss:

(i) Do you like going on school trips? Why? [2 marks]

(ii) A school trip you went on recently. When? [2 marks]

(iii) Advantages of going on a school trip. [1 mark]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A5. Darllenwch y gerdd ac atebwch y cwestiynau.

Read the poem and answer the questions. [9 marc]

Detholiad o'r gerdd 'Y Ffair' – Nicholas Insall

Cerddi Poeth ac Oer – Y LOLFA

Un noson hyfryd
A'r sêr yn wincio
Ces fynd i'r ffair.

Blasais…
Y siocled
A'r afalau taffi,
Cŵn poeth
A chandi fflós.

Aroglais…
Ddisel y peiriannau swnllyd,
Nionod,
Pysgod a sglodion
A sigarennau.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Synhwyrais…
Y byddwn yn lwcus heno.
Enillais ddwy gneuen goco,
Bwa saeth,
Poster o anifail
A dau bysgodyn aur.

Un noson hyfryd
A'r sêr yn wincio
Dod adre o'r ffair.

O! Mam – dwi'n teimlo'n sâl!

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A5 (i)

Pa fwydydd sy'n cael eu trafod yn y gerdd?

[1 marc]

[1 marc]

[1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A5 (ii)

Ticiwch (✓) yr atebion cywir yn y grid.

Beth enillodd Nicholas yn y ffair?	candy floss ☐	train ☐	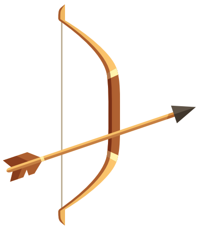 bow and arrow ☐	[1 marc]
Sut oedd Nicholas yn teimlo ar ddiwedd y noson?	happy ☐	ill ☐	tired ☐	[1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

A5 (iii)

Ticiwch (✓) yr atebion cywir yn y grid.

	YDY	NAC YDY	
Ydy'r gerdd yn sôn am hobïau?			[1 marc]
Ydy'r gerdd yn sôn am Nicholas yn mynd i'r ffair yn y dydd?			[1 marc]
Ydy Nicholas yn bwyta pysgod a sglodion yn y ffair?			[1 marc]
Ydy Nicholas yn mynd adref gyda dau bysgodyn aur?			[1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

ADRAN B

B6. **Darllenwch y darn gyferbyn ac atebwch y cwestiynau.**

Read the text opposite and answer the questions.

[11 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

B6 (i)

Ticiwch (✓) y bocs cywir.

	CYWIR	ANGHYWIR	
Mae dwy brif Eisteddfod yn cael eu cynnal bob blwyddyn yng Nghymru.			[1 marc]
Mae Diwrnod Santes Dwynwen yn cael ei ddathlu yn y gaeaf.			[1 marc]
Dim ond Cymry sy'n gallu dathlu gwyliau/ digwyddiadau Cymreig.			[1 marc]
Mae Diwrnod Shwmae/Su'mae yn cael ei ddathlu mewn ysgolion ers chwe blynedd.			[1 marc]
Mae diwrnod arbennig er mwyn dathlu cerddoriaeth Gymraeg.			[1 marc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

B6.

Defnyddiwch y wybodaeth ar y poster i ateb y cwestiynau isod.

Use the information on the poster to answer the questions below.

(ii) **Yn ôl y poster beth ydy'r manteision o ddathlu gwyliau/digwyddiadau Cymreig?**

(a) ____

____

[2 farc]

(b) ____

____

[2 farc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

B6 (iii)

Pa un o’r diwrnodau hoffech chi ddathlu yn eich hysgol chi? Pam? [2 farc]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

B7. [8 marc + ✓ = 7 marc] = [15 marc]

Mae dathliadau gwahanol yn chwarae rhan bwysig ym mywydau llawer o bobl.

Rhaid i chi ysgrifennu am y canlynol:

- **Beth ydy eich hoff ddathliad? e.e. pen-blwydd, diwedd TGAU. [2 farc]**
- **Beth ddathloch chi yn ddiweddar? [2 farc]**
- **Sut ydych chi'n dathlu gyda'ch ffrindiau? [2 farc]**
- **A ddylai Llywodraeth Cymru wneud Dydd Gŵyl Dewi yn ŵyl y banc swyddogol? Pam? [2 farc]**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

B7. **Different celebrations play an important part in many people's lives.**

You must write about the following:

- **What is your favourite celebration? e.g. birthday, end of GCSEs. [2 marks]**
- **What did you celebrate recently? [2 marks]**
- **How do you celebrate with your friends? [2 marks]**
- **Should the Welsh Government make St David's Day an official bank holiday? Why? [2 marks]**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

ADRAN C

C8. **[12 marc + ✓ = 13 marc] = [25 marc]**

Ysgrifennwch yn Gymraeg ar UN o'r canlynol (tua 150 o eiriau).

Write in Welsh on ONE of the following (about 150 words).

NAILL AI

EITHER

(a) **Ysgrifennwch bortread o aelod o'ch teulu.**

Write a portrayal of a member of your family.

Rhaid i chi gynnwys:

- **Sut mae'r person yn edrych? [2 farc]**
- **Beth ydych chi'n hoffi am y person? [2 farc]**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

C8.

- **Personoliaeth y person   [2 farc]**
- **Sut rydych chi'n debyg/wahanol?   [2 farc]**
- **Eich hoff atgof gyda'r person   [2 farc]**
- **Beth hoffai'r person wneud yn y dyfodol?   [2 farc]**

You must include:

How the person looks?   [2 marks]

What do you like about the person?   [2 marks]

The person's personality   [2 marks]

How you're similar/different?   [2 marks]

Your favourite memory with the person   [2 marks]

What would the person like to do in the future?   [2 marks]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

C8.

NEU

OR

(b) Mae eich prifathro wedi gwahardd y defnydd o wefannau cymdeithasol yn ystod oriau ysgol ac yn honni eu bod nhw'n cael effaith negyddol ar bobl ifanc.
Ysgrifennwch lythyr at eich prifathro yn mynegi eich barn am y penderfyniad.

Your headmaster has banned the use of social media websites during school hours claiming they have a negative effect on young people.
Write a letter to your headmaster expressing your opinion on the decision.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

C8.

Rhaid i chi gynnwys:

- **Ydych chi o blaid neu yn erbyn y gwaharddiad? Pam? [2 farc]**
- **Ydych chi'n defnyddio gwefannau cymdeithasol? [2 farc]**
- **Y problemau gyda gwefannau cymdeithasol [2 farc]**
- **Pa dechnoleg fyddech chi'n defnyddio i fynd ar y gwefannau? [2 farc]**
- **Manteision defnyddio'r gwefannau mewn gwersi? [2 farc]**
- **Anfanteision defnyddio'r gwefannau. [2 farc]**

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

C8.

You must include:

Are you for or against the ban?
Why? [2 marks]

Do you use social media sites? [2 marks]

The problems associated with social media [2 marks]

Which technology would you use to go on the websites? [2 marks]

Advantages of using the websites in lessons? [2 marks]

Disadvantages of using the websites. [2 marks]

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

DIWEDD Y PAPUR
END OF PAPER

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

(Trowch y dudalen)
(Turn over)

Rhif y Cwestiwn	Tudalen ychwanegol, os oes ei hangen. Ysgrifennwch rifau'r cwestiynau ar ymyl chwith y dudalen.

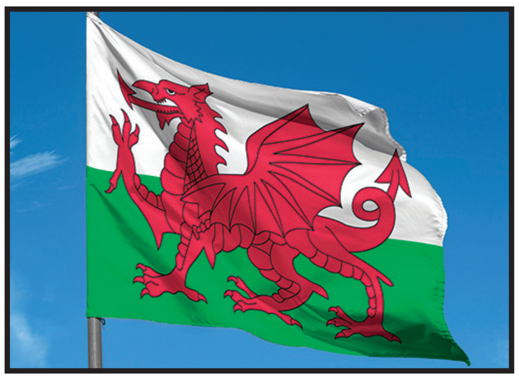

Dewch i – Gwersyll yr Urdd Glan-llyn

BLE? Llanuwchllyn, Y Bala

PRIS? £95 am benwythnos o hwyl

DYDDIAD? Ar agor drwy'r flwyddyn

GWNEUD?

- Dringo, cwrs rhaffau uchel, rafftio a hwylio, bowlio deg, saethyddiaeth, pêl-droed pump bob ochr.
- Siarad Cymraeg gyda ffrindiau newydd, gwylio ffilmiau Cymraeg a llawer mwy.

BWYD?

Brecwast, cinio a swper gan gynnwys opsiwn llysieuol a fegan.

RHEOLAU?

DIM:

- ysmygu
- yfed alcohol
- mynd i lawr at y llyn

RHAID:

* gwisgo dillad cynnes (yn y gaeaf)
* bod yn brydlon i'r gweithgareddau
* bwyta bwyd i frecwast, cinio a swper

HOFFET TI DDOD I WERSYLL YR URDD GLAN-LLYN?

Dathliadau Cymreig

Mae pawb yng Nghymru yn hoffi dathlu a thrwy'r flwyddyn mae llawer o ddigwyddiadau arbennig ble gallwch chi gael hwyl.

Mis Ionawr	Diwrnod Santes Dwynwen
Mis Chwefror/Mawrth	Pencampwriaeth Rygbi y Chwe Gwlad
Mis Mawrth	Dydd Gŵyl Dewi
Mis Mai	Eisteddfod yr Urdd
Mis Awst	Eisteddfod Genedlaethol Cymru
Mis Medi	Diwrnod Owain Glyndŵr

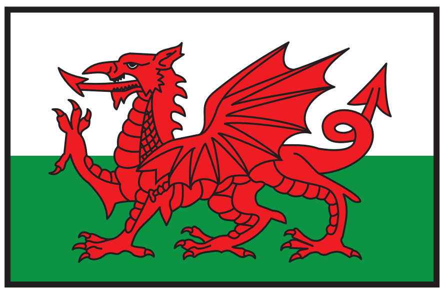

Os ydych chi'n Gymro, yn Gymraes neu os ydych chi'n dod o wlad arall, mae'n bosibl i bawb fwynhau dathlu y gwyliau Cymreig yma.

Pam ddylech chi ddathlu gwyliau Cymreig?

Drwy ddathlu gwyliau fel Diwrnod Santes Dwynwen a Dydd Gŵyl Dewi, gallwch chi ddysgu llawer am ddiwylliant Cymru.

Hefyd, mae ysgolion yn dathlu drwy wneud tasgau gwahanol yn y dosbarth neu mae disgyblion yn gallu gwisgo dillad arbennig fel gwisgo cennin Pedr neu wisgo crysau rygbi ac felly mae plant yn cael hwyl wrth ddathlu.

Mae llawer o ddigwyddiadau modern heddiw hefyd fel Diwrnod Miwsig Cymru, Wythnos y Dysgwyr a Diwrnod Shwmae/Su'mae. Mae Diwrnod Shwmae/Su'mae yn cael ei ddathlu mewn ysgolion drwy Gymru ers 2013 ac mae'n boblogaidd iawn bob blwyddyn.

Oes gyda chi ddiddordeb mewn dathlu'r digwyddiadau hyn yn eich hysgolion chi?